

HINDAMISSTANDARD **kutsestandardi „Kliiniline psühholoog, tase 7“ juurde**

Sisukord:

1. Üldine informatsioon
2. Hindamise korraldus
3. Hindamiskriteeriumid
4. Hindamisülesanded
5. Hindamisjuhend hindajale
6. Vormid hindajale
7. Vormid taotlejale

1. Üldine informatsioon

Hindamisstandard on koostatud kutse „kliiniline psühholoog, tase 7“ taotlejate hindamiseks. Nõuded taotleja haridusele, teadmistele, oskustele ja töökogemusele, samuti hoiakutele ning väärtushinnangutele, millele kutse taotleja peab vastama, määratakse vastava kutsestandardiga. Kutse taotlemise eeltingimused ja esitatavad dokumendid on ära toodud Kutse andmise korras.

“Kliiniline psühholoog, tase 7” kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1-B.2.6 ja läbiva kompetentsi B.2.21 tõendamine, lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.2.16 - B.2.20.

“Kliiniline lapsepsühholoog, tase 7” kutse taotlemisel on nõutav kliiniline psühholoog 7 kompetentside B.2.1 – B.2.6 ja B.2.21 ning kompetentside B.2.7 - B.2.9 tõendamine.

“Kliiniline psühholoog-psühhoterapeut, tase 7” kutse taotlemisel on nõutav kliiniline psühholoog 7 kompetentside B.2.1 – B.2.6 ja B.2.21 ning kompetentsi B.2.10 tõendamine.

“Kliiniline kohtu- ja korrektsioonipsühholoog, tase 7” kutse taotlemisel on nõutav kliiniline psühholoog 7 kompetentside B.2.1 – B.2.6 ja B.2.21 ning kompetentside B.2.11 - B.2.13 tõendamine.

“Neuropsühholoog, tase 7” kutse taotlemisel on nõutav kliiniline psühholoog 7 kompetentside B.2.1 – B.2.6 ja B.2.21 ning kompetentside B.2.14 - B.2.1 tõendamine.

2. Hindamise korraldus

Hindamist on võimalik taotleda ülikooli õppekava täitmise ja juhendatud erialapraktika läbimise järel. Hindamised viiakse läbi kutsekomisjoni poolt määratud ajal ja kohas. Hindamine viiakse läbi kahes etapis.

Esimeses etapis hindab **kutsekomisjon** taotleja poolt esitatud haridus- ja praktikadokumente, samuti erialast CV-d, tema hariduse analüüsi, portfooliot jm lisamaterjale, mida taotleja on pidanud vajalikuks esitada. Hinnatakse kompetentse B.2.5 ja B.2.6 – B.2.21. Hindamiskriteeriumid on tabelis 4. Hindamine viiakse läbi kahe kuu jooksul pärast taotluste ja dokumentide esitamise tähtaega. Kutsekomisjoni otsusega lubatakse taotlusdokumendid korrektselt esitanud ja dokumentide põhjal kutsenõuetele vastavad isikud hindamise teise etappi.

Teises etapis demonstreerib taotleja **hindamiskomisjonile** kompetentside olemasolu. Protseduur koosneb kolmest osast: (1) näidised tehtud tööst / portfoolio (kirjalik juhtumianalüüs oma tööst valitud juhtumi põhjal ning näidised tehtud isiksuse- ja kognitiivsete funktsioonide uuringutest), mis tuleb hindamiskomisjonile ära saata vähemalt 1 nädal enne suulist hindamist; (2) suuline hindamine ettevalmistatud küsimuste põhjal ja (3) ühe patsiendi kohta uuringu- ja sekkumisplaanide koostamine hindamiskomisjoni antud juhtumivinjeti põhjal.

Hindamine viiakse läbi hiljemalt 6 kuu jooksul pärast kutsekomisjoni poolt taotlejale saadetud teadet tema hindamise teise etapi lubamise (esimese etapi eduka sooritamise) kohta. Teises etapis tõendab taotleja kompetentse B.2.1 – B.2.5. Kriteeriumid on tabelis 4.

Hindamise teise etapi sooritamise kohta koostatakse protokoll, mille hindamiskomisjoni esimees esitab kutsekomisjonile. Tulemuste põhjal annab hindamiskomisjon kutsekomisjonile hinnangu taotleja kutsekompetentside kohta. Hindamiskomisjoni protokoll on aluseks kutsekomisjonile lõpliku otsuse langetamisel taotlejale kutse andmise või mitteandmise kohta.

Kõik kutse- ja hindamiskomisjoni liikmed hindavad sõltumatult taotleja teadmiste ja oskuste vastavust kutsestandardile. Hindamislehti ja koondhinnangut ei tutvustata kolmandatele isikutele.

3. Hindamiskriteeriumid

Hariduse hindamine

Haridusdokumentide hindamise kriteeriumiks on tabelites 1 ja 2 esitatud kursuste läbimine ja ainemahtude vastavus tabelis 3 esitatud nõuetele.

Tabel 1. Bakalaureuseastmes läbitavad kursused

Sisu tüüp/ Eesmärgid	Ainekursused
Orientatsioon <i>Teadmised</i>	Ülevaade psühholoogia valdkondadest ja elukutsetest Psühholoogia meetodid Psühholoogia ajalugu
Seletavad teooriad <i>Teadmised</i>	Üldpsühholoogia Neuropsühholoogia Psühhobioloogia Kognitiivne psühholoogia Diferentsiaalpsühholoogia Sotsiaalpsühholoogia Arengupsühholoogia Isiksusepsühholoogia Töö- ja organisatsioonipsühholoogia Kliiniline ja tervisepsühholoogia Hariduspsühholoogia Psühhopatoloogia
Seletavad teooriad <i>Oskused</i>	Intervjueerimisoskuste treening Uurimis- ja analüüsioskuste treening
Tehnoloogilised teooriad <i>Teadmised</i>	Psühholoogilise hindamise teooria Andmete- ja testiteooria Küsimustike teooria
Tehnoloogilised teooriad <i>Oskused</i>	Testide ja küsimustike konstrueerimise treening Hindamisoskuste treening Nõustamisoskuste treening
Metodoloogia	Sissejuhatus meetoditesse: nt eksperimentaalsed meetodid

<i>Teadmised</i>	Kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed meetodid
Metodoloogia <i>Oskused</i>	Eksperimentaalpraktikumid Metodoloogia ja statistika praktikumid Andmekogumise treening, kvantitatiivne ja kvalitatiivne analüüs
Eetika <i>Teadmised ja oskused</i>	Eetikakoodeksid ja kutse-eetika
Akadeemilised oskused <i>Oskused</i>	Infootsing/raamatukogu & bibliograafia alased oskused Artiklite kirjutamine ja lugemine, teadusuurimuste eetika
Mittepsühholoogilised teooriad <i>Teadmised</i>	Epistemoloogia. Filosoofia. Sotsioloogia. Antropoloogia.

Tabel 2. Magistriastmes läbitavad kursused

Sisu tüüp/ Eesmärgid	Ainekursused
Orientatsioon <i>Teadmised</i>	Orienteerumine kutsevaldkonnas ja spetsialiseerumise võimalustes.
Seletavad teooriad <i>Teadmised</i>	Kliinilise psühholoogia nähtusi (vaimne tervis, psüühikahäired, kognitiivsed funktsioonid, isiksus, hälbiv käitumine jmt) seletavad teooriad.
Seletavad teooriad <i>Oskused</i>	Eeltoodud seletavate teooriate rakendamise oskused patsientide hindamisel, näiteks juhtumianalüüsi meetodid, psüühiliste probleemide/häirete määratlemise ja klassifitseerimise treening, isiksusehäirete ja kognitiivsete funktsioonide hindamise treening jmt.
Tehnoloogilised teooriad <i>Teadmised</i>	Kliinilis-psühholoogilist sekkumist käsitlevad teooriad, nt nõustamise, psühhoteraapia ja rehabilitatsiooni teooriad ja vormid, sekkumise efektiivsus, sekkumise planeerimine, sekkumiste mõju hindamine jmt.
Tehnoloogilised teooriad <i>Oskused</i>	Eeltoodud tehnoloogiliste teooriate rakendamise oskused, nt sekkumisplaani väljatöötamise, nõustamise/psühhoteraapia treeningud jmt.
Metodoloogia <i>Teadmised</i>	Keerukamad uurimustekavad (<i>research design</i>) Põhi- ja keerukam multivariatiline statistika, sh ANOVA Mitmese regressiooni analüüs, faktoranalüüs Kvalitatiivsed uurimustekavad ja andmeanalüüsimeetodid
Metodoloogia <i>Oskused</i>	Eeltoodud meetodite ja tehnikate kasutamise oskuste treening
Eetika <i>Teadmised ja oskused</i>	Eetiliste põhimõtete teadmine ja rakendamine Eetikapõhimõtete ja eetikakoodeksite kutsetöös rakendamise oskuste treening
Akadeemilised ja üldised kutse-	Erialaste artiklite kirjutamise oskuste treening Uuringukokkuvõtete, teraapiatulemuste jm erialaste raportite kirjutamise treening

oskused <i>Oskused</i>	Professionaalsete intervjuerimise oskuste jms. treening
Mittepsühholoogilised teooriad <i>Teadmised</i>	Teoreetilised ja praktilised kursused kutsetegevuse jaoks olulistes teistes ainetes, nt meditsiini, juura, äri, majanduse jms alal.
<i>Teaduslik põhipädevus</i>	UURIMUSPROJEKT
<i>Kutsealane põhipädevus</i>	(TUTVUMIS)PRAKTIKA TÖÖKOHAL (mitte ajada segamini juhendatud praktikaga õpingute 3. faasis; vt tabel 3)

Hariduse ja väljaõppe kogumaht

Õppekava kestus peab olema vähemalt 5 aastat (300 EAP); see võib olla jaotatud kaheks osaks: 180 EAP bakalaureuse- ja 120 EAP magistriõppes. Kolmanda osa (juhendatud praktika) kestus peab olema vähemalt 1 aasta (60 EAP) või sellega võrdne maht. Seega tuleb kokku 6 aastat ehk 360 EAP õpinguid.

Õppekava koostis

Akadeemiline õppekava peab katma kõik õppekava komponendid, mis on esitatud tabelites 1 ja 2. Sellegipoolest võib olla erinevusi selles, millistele õpingute valdkondadele ja/või õpieesmärkidele on rohkem rõhku pandud. Tabel 3 kirjeldab, mis piirides õppekava koostis varieeruda võib. Nõudeid tuleb mõista alljärgnevalt:

1. Suurim osa bakalaureuseõpingutes tuleb pühendada psühholoogia teoreetilistele kursustele ja oskuste treeningule; sellegipoolest tuleb mingi osa reserveerida mitte-psühholoogilistele teooriatele ja metodoloogiale (nt. filosoofia või sotsioloogia), mida tavaliselt psühholoogia õppimisel olulisteks peetakse. Soovitav on, et teoreetiliste kursuste ja oskuste treenimise pluss erialas orienteerumise ja akadeemiliste oskuste maht oleks 125 ja 135 EAP vahel. Teoreetiliste kursuste ja oskuste treeningu suurim osa peab olema pühendatud individuaalsele käitumisele. Inimeste käitumine gruppides ja ühiskonnas peab kumbki saama kaetud vähemalt 20 EAP mahus.
2. Metodoloogiat peab olema vähemalt 30 EAP, mitte-psühholoogilisi teooriaid 15 ja 25 EAP vahel. Kokku peab nende õppekava osade maht olema 45-55 EAP.
3. Magistriõpingute raames peab umbes 60 EAP (1 aasta) olema kulutatud teoreetilistele kursustele, seminaridele, praktilistele ülesannetele jne. Õppekava peab olema tasakaalus, et tagada piisav tähelepanu üksikisikute, gruppide ja ühiskonna uurimisele.
4. Magistriõpingutest 15-30 EAP peab olema (tutvumis)praktika töökohal ja 15-30 EAP uurimuslik magistritöö. Need kaks tegevust peavad katma maksimaalselt 60 EAP (1 aasta)
5. Vähemalt 60 EAP (1 aasta) peab sooritama juhendatud praktikat.

Tabel 3. Iseseisva kliinilise psühholoogina töötamiseks nõutav haridusmiinimum (EAP)

Faas	Komponent	Üksikisik	Grupp	Ühiskond	Kokku
1. faas: (bakalaureus või sellele vastav)	Orienteerumine aines				Min 125
	Teoreetilised kursused ja praktilised harjutused	Min 60	Min 20	Min 20	
	Akadeemilised oskused	Akadeemiliste oskuste treening on kohustuslik osa			
	Metodoloogia	Min 30			Min 45
	Mitte-psühholoogilised teooriad	Min 15			
					Kokku 180
2. faas: (magister või sellele vastav)	Teoreetilised kursused, seminarid, ülesanded jne.				Min 60
	Praktika töökohal	Min 15-30			Min 30
	Uurimusprojekt/ töö	Min 15-30			
					Kokku 120
3. faas	Juhendatud praktika	Min 60			Kokku 60
					Kokku 360

Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine

Kui ülikooliõpingutes jääb standardis nõutavaid aineid puudu, saab nende asemel arvestada iseseisva täienduse korras läbitud kursusi, mis sobivad erialaseks täiendusõppeks. Kui ülikooliprogrammis oli praktikat vähem kui 15 EAP, saab puuduva mahu asemel arvestada ülikoolijärgset erialast töökogemust. See töö dokumenteeritakse sarnaselt kohustuslikule 3. faasi juhendatud praktikale (6. aasta, 60 EAP juhendatud praktikat). Kui ülikooliprogrammis oli praktikat rohkem kui 15 EAP, saab 15 EAP ületavat praktika osa arvestada ülikoolijärgse juhendatud praktikana.

Juhendatud praktika hindamine

Erialateadmiste rakendamise oskuse hindamise kriteeriumiks on juhendatud praktika läbimine kliinilise psühholoogia valdkonnas. Praktika kestus on 12 kuud (1500 töötundi) või sellele vastav hulk ainepunkte (60 EAP). See väljaõpe toimub pärast ülikoolist lahkumist, kuid võib olla ka ülikooliõpingute osa, näiteks kuueaastane integreeritud õpe, kus ülikool korraldab õppe raames ka juhendatud praktika.

Praktika seisneb pool-iseseisvas töös psühholoogina tööjuhendamise all kutseliste kolleegide keskkonnas. Juhendatud praktika võib läbida asutuses,

- mis osutab tervishoiuteenuseid ja omab sellekohast lepingut,
- milles töötab tervishoiuteenuste osutamise multidistsiplinaarne meeskond,

- mis on võimeline garanteerima, et tööjuhendajaks on kutseline kliiniline psühholoog,
- mis on võimeline garanteerima, et praktika hõlmab kõiki kliinilise psühholoogi kutsestandardis nimetatud kompetentse ning on mitmekesine nii patsientide, häirete kui ka hindamis- ja sekkumismeetodite lõikes.

Sobiv juhendaja on kliiniline psühholoog, kes on töötanud vähemalt kolm aastat valdkonnas, kus ta praktikat juhendab. Juhendaja ülesandeks on aidata juhendataval omandada erialaseid kompetentse ja hinnata, kas ja millisel määral juhendatav need omandas. Juhendamine toimub regulaarsete juhendamisseansside vormis. Juhendaja hindab juhendatava kompetentse nii jooksvalt, praktika käigus, kui ka praktika lõpus. Kui praktika toimub mitmes kohas või kui juhendataval on mitu juhendajat, siis vormistatakse iga koha/juhendaja kohta eraldi praktika kirjeldus ja juhendaja hinnang.

Tabel 4. Kliiniline psühholoog, tase 7 kohustuslike ja valitavate kompetentside hindamiskriteeriumid

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
B.2.1 Eesmärkide määratlemine		
1) kogub infot pöördumise põhjuste ja vajaduste kohta patsiendilt, pereliikmetelt ja teistelt spetsialistidelt, samuti haigusloost jm asjakohasest dokumentatsioonist, lähtudes psüühika- ja käitumishäirete diagnostilistest tunnustest ja häiretele iseloomulikest psüühilistest protsessidest;	1) Patsiendi taustainfo, suunamise asjaolud, pöördumise põhjused ja vajadused on kajastatud. 2) Patsiendilt kogutud andmeid on täiendatud infoga pereliikmetelt, teistelt spetsialistidelt ja haigusloost jms. asjakohasest dokumentatsioonist. 3) Info on esitatud süstemaatilisel moel ja vastavalt suunamisülesannetele.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus suulisel hindamisel
2) analüüsib infot ja struktureerib patsiendi vajadusi süsteemselt, lähtudes psüühika toimimise seaduspärasusest ja kasutades juhtumianalüüsi- ja struktureerimise mudelid ja meetodid;	1) Eri allikatest kogutud info on analüüsitud ja korrastatud ühtsesse süsteemi. 2) Süsteem lähtub patsiendil ilmenud häiretele iseloomulikest psüühilistest probleemidest. 3) Analüüs ja süsteem vastab tänapäevastele psüühika- ja käitumishäirete diagnostilistele juhendmaterjalidele (RHK, DSM). 4) Info süstematiseerimine ja tõlgendamine tugineb psüühikahäirete tänapäevastele teoreetilistele mudelitele ja psüühika toimimise seaduspärasustele.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus
3) püstitab koostöös patsiendiga ühised eesmärgid ja koostab sekkumiste ajakava, lähtudes patsiendi vajadustest ja tema tervislikust seisundist; määratleb koostöös patsiendiga eesmärkide saavutamiseks vajalikud vahendid (uuringud, protseduurid), lähtudes patsiendi tervislikust seisundist ja kaasaegse kliinilise ja tervise-psühholoogia teooriatest ja meetoditest;	1) Psühholoogiliste uuringute ja sekkumiste kavandamisel on lähtutud patsiendi häiretest, probleemidest, vajadustest, patsiendi seisundist, tema tegevus- ja osalusvõimest ning keskkonna teguritest. 2) Sekkumise/uuringute eesmärgid on välja toodud. 3) Vajalikud vahendid on välja toodud. 4) Vahendid (uuringud, protseduurid, sekkumised) on kooskõlas eesmärkidega. 5) Kasutatud on usaldusväärseid ja empiirilisel tõendatud meetodeid.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
	4) Psühholoogiliste uuringute/sekkumiste eesmärgid ja vahendid on patsiendiga läbi räägitud ning saadud on informeeritud nõusolek.	
5) vajadusel kooskõlastab eesmärgid ja vahendid (nt testid, sekkumised jm) patsiendi pereliikmete ja raviarstiga.	1) Vajadus kooskõlastada sekkumiste/uuringute eesmärgid ja vahendid (näit testid, arvutipõhised sekkumised jm) patsiendi pereliikmete ja raviarstiga on kajastatud.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus
B.2.2 Patsiendi hindamine		
1) hindab patsiendi isiksuseomadusi, psüühilisi protsesse ja probleeme, lähtudes psühholoogilise hindamise ning andmete- ja testiteooriast	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on kooskõlas uuringu eesmärkidega. 3) Meetodid on adekvaatsed patsiendi tervislikule seisundile. 4) Kasutatud on usaldusväärseid ja empiiriliselt tõendatud meetodeid. 5) Meetodid on standardiseeritud või on ära toodud koos normrühmadel saadud tulemustega.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (hindamismeetodite küsimused)
2) hindab patsiendi võimeid, kognitiivseid funktsioone ja probleeme, lähtudes psühholoogilise hindamise ning andmete- ja testiteooriast	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on kooskõlas uuringu eesmärkidega. 3) Meetodid on adekvaatsed patsiendi tervislikule seisundile. 4) Kasutatud on usaldusväärseid ja empiiriliselt tõendatud meetodeid. 5) Meetodid on standardiseeritud või on tulemused ära toodud koos normrühmadel saadud tulemustega.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (hindamismeetodite küsimused)
3) hindab patsiendi ümbritsevat keskkonda, lähtudes kliinilise psühholoogia teooriatest	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on kooskõlas uuringu eesmärkidega. 3) Meetodid on kasutatud süstemaatilisel ja struktureeritud moel.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (hindamismeetodite küsimused)
4) analüüsib ja tõlgendab hindamistulemusi, kontseptualiseerib probleemid, püstitab psühholoogilised diagnoosid, lähtudes psüühika, psühhopaatoloogia ja psühholoogia bioloogiliste aluste teooriatest ja kasutades kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed uurimis- ja andmeanalüüsimeetodeid	1) Hindamistulemused on välja toodud. 2) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud. 3) Analüüs ja tõlgendamine tuginevad psühholoogiliste hindamiste ja mõõtmiste teooriatel ja mudelitel. 4) Hindamistulemused on selgelt seostatud patsiendi põhiprobleemidega. 5) Patsiendi põhiprobleem(id) on arusaadavalt ära seletatud / on antud psühholoogiline diagnoos. 6) Kontseptualiseering lähtub tõenduspõhistest teooriatest psüühika kohta.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (hindamismeetodite küsimused)
5) püstitab hindamistulemustest lähtudes diagnostilisi ja diferentsiaal-diagnostilisi hüpoteese, lähtudes psüühika- ja käitumishäirete klassifikatsioonist	1) Diagnostiline(sed) hüpotees(id) on välja toodud. 2) Hüpoteesid põhinevad hindamise tulemustel. 3) Hüpoteesid lähtuvad psüühika- ja käitumishäirete klassifikatsioonist.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
6) hindab töövõime, sõjaväekõlblikkuse, potentsiaalselt ohtlikes tegevustes osalemise (nt relva kasutamine, autojuhtimine) jm küsimustes	1) Hindamised on läbi viidud vastavalt antud erihindamisele kehtestatud nõuetele. 2) Hindamismeetodid on välja toodud. 3) Kasutatud on adekvaatseid, usaldusväärseid ja empiirilisel tõendatud meetodeid. 4) Tulemused on nõuetekohaselt analüüsitud ja tõlgendatud. 5) On antud selge vastus uurimisküsimusele ning vajadusel ka soovitusel ja juhised edaspidiseks tegevuseks.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus
B.2.3 Kliinilis-psühholoogiline sekkumine		
1) planeerib sekkumised (nt nõustamine, toetav või intensiivne psühhoteraapia, rehabilitatsioon, lähedaste konsulteerimine vms), mis vastavad patsiendi vajadustele ja temaga läbi viidud hindamiste tulemustele;	1) Kliinilis-psühholoogiline tegevuskava on kirjeldatud selgelt ja konkreetselt, sh. on märgitud patsiendile rakendatavad põhimetoodikad. 2) Valitud on usaldusväärsed ja empiirilisel tõendatud sekkumismeetodid. 3) Tegevuskava (nõustamine, toetav või intensiivne psühhoteraapia, rehabilitatsioon, lähedaste konsulteerimine vms) vastab patsiendi vajadustele. 4) Tegevuskava tugineb patsiendil läbi viidud hindamiste tulemustele.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
2) nõustab patsienti ja tema tugivõrgustikku, kasutades sobivaid meetodeid;	1) Nõustamismeetodid on kajastatud. 2) Nõustamise sisu ja meetodid on tõendus põhised. 3) Nõustamismeetodid on adekvaatsed patsiendi iseärasustele (vanus, tervises seisund, isiksuseomadused jms)	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
3) konsulteerib patsiendi tugivõrgustiku ning häirete ja puuetega inimestega töötavate spetsialistidega, kogub neilt asjakohast teavet sekkumisplaani rakendatavuse ja tugivõrgustiku kaasamise võimaluste kohta;	1) Konsulteerimine on kajastatud. 2) Konsultatsioonil kogutud teave on integreeritud sekkumisplaani.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus
4) annab konsultatsioone häirete ja puuetega inimestega töötavatele spetsialistidele jt infot vajavatele isikutele ja organisatsioonidele;	1) Konsultatsioonide andmine on kajastatud. 2) Konsulteeritud isikud/organisatsioonid on välja toodud. 3) Konsultatsiooni aine/probleemid on välja toodud.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus
5) teeb toetavat individuaalset psühhoteraapiat, kasutades tõendus põhiseid meetodeid;	1) Psühhoterapeutiline tegevuskava on kirjeldatud selgelt ja konkreetselt, sh on märgitud patsiendile rakendatavad põhimetodid. 2) Kasutatud on tõendus põhiseid meetodeid.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
6) korraldab grupinõustamisi jt toetavaid kliinilis-psühholoogilisi sekkumisi (nt riskikäitumise vähendamine, läbipõlemise	1) Sekkumiste tegevuskava on kirjeldatud selgelt ja konkreetselt, sh on märgitud patsiendigrupi koosseis, sekkumiste eesmärk, käsitletud probleemid ja rakendatud meetodid.	Kirjalik juhtumianalüüs/küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
ennetamine, probleemilahenduse jt. meetodite treening, toetav grupiteraapia), kasutades tõendus põhiseid meetodeid;	2) Meetodid on adekvaatsed patsientidele ja sekkumise eesmärkidele. 3) Kasutatud on tõendus põhiseid meetodeid.	
7) rakendab situatsioonile suunatud sekkumisi (nt. toetava keskkonna kujundamine, stimulatsiooni vähendava keskkonna loomine jms), kasutades tõendus põhiseid meetodeid.	1) Sekkumiste tegevuskava on kirjeldatud selgelt ja konkreetselt, sh on märgitud patsiendi probleemid, situatsiooni eripära, sekkumiste eesmärk ja rakendatud meetodid. 2) Meetodid on adekvaatsed patsiendile, keskkonnale ja sekkumise eesmärkidele. 3) Kasutatud on tõendus põhiseid meetodeid.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
B.2.4 Kliinilis-psühholoogiliste sekkumiste hindamine		
1) teeb lähte- ja lõpptaseme hindamised-mõõtmised ja selle põhjal kontrollib sekkumise efektiivsust, kasutades psühholoogiliste mõõtmiste ja hindamiste teooriaid ja tehnikaid	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on adekvaatsed uuritavale sekkumisele, patsiendi probleemidele ja tervislikule seisundile. 3) Kasutatud on usaldusväärseid ja empiirilisel tõendatud meetodeid. 4) Muutused patsiendi funktsioonides ja seisundis, võrreldes esmase hindamisega, on välja toodud. 5) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud psühholoogiategadusele adekvaatsel moel.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
2) planeerib ja vajadusel rakendab täiendavaid sekkumisi ja tagasilanguste ennetamise seansse;	1) Tegevuskava (täiendavad sekkumised, kodutöö plaan vms) vastab patsiendi vajadustele ja temaga läbi viidud hindamise tulemustele. 2) Järeelseansid on kavandatud, lähtudes psühholoogiliste sekkumiste protsessi ja tehnikate tõendus põhistest mudelist. 2) Tagasilanguste ennetamise plaan on patsiendiga läbi räägitud.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus (sekkumismeetodite küsimused)
3) tõlgendab tulemusi, kasutades empiiriliste uuringute tegemise metodoloogiat ning andmeanalüüsi ja tulemuste tõlgendamise põhimõtteid	1) Järeldused tuginevad uuringutulemustele. 2) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud psühholoogiategadusele adekvaatsel moel.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus
4) määratleb järelhindamise vajaduse ja viib selle läbi	1) Järeelhindamise vajadus ja kasutatavad meetodid on kajastatud.	Kirjalik juhtumianalüüs/ küsitlus
B.2.5 Teabe jagamine patsientidele ja avalikkusele		
1) annab patsientidele tagasisidet nendega tehtud uuringutest patsiendile arusaadaval viisil, arvestades psüühiliste häirete ja puuetega inimeste eripära ja kommunikatsiooni spetsiifikat;	1) Tagasiside patsiendile on kajastatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) kirjutab saadud tulemuste põhjal töökokkuvõtteid, raporteid haiguslugudesse jm. ametlikesse	1) Raport põhineb patsiendiga läbi viidud uuringutel/sekkumistel. 2) Raport on vormistatud vastavalt valdkonna ametlikele nõuetele (nt meditsiinilise	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
dokumentidesse, eksperthinnanguid jms, kasutades korrektset erialakeelt;	dokumentatsiooni vormistamise juhendid, ekspertiisiaktile esitatavad nõuded). 3) Raportis kasutatud psühholoogiline ja meditsiiniline terminoloogia on korrektne. 4) Raport on kirjutatud heas eesti keeles ja korrektselt vormistatud.	
3) annab erialaseid avamusi töövõime-, sõjaväekõlbulikkuse-, potentsiaalselt ohtlikes tegevustes (relva kasutamine, auto juhtimine jms) osalemise kohta, lähtudes hindamistulemustest ja erialateadmistest;	1) Erialane /ekspertarvamus põhineb patsiendiga läbi viidud uuringutel. 2) Erialane /ekspertarvamus on vormistatud vastavalt valdkonna ametlikele nõuetele (ekspertiisiaktile esitatavad nõuded). 3) Erialases /ekspertarvamus kasutatud psühholoogiline ja meditsiiniline terminoloogia on korrektne. 4) Erialane /ekspertarvamus on kirjutatud heas eesti keeles ja korrektselt vormistatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) annab avalikkusele teavet ja esitab erialaselt põhjendatud arvamusi psüühikahäireid ja psühholoogilisi probleeme puudutavates küsimustes	1) Avalikkusele suunatud esinemised/ kirjutised on kajastatud. 2) Avalikkusele esitatud teave on korrektne. 3) Avalikkusele esitatud arvamused põhinevad empiirilisel kinnitatud erialasel teabel, järeldused on põhjendatud ja tasakaalukad. 4) Avalike ülesastumiste viis ja tehnikad võtavad arvesse kommunikatsiooni- ja sotsiaalpsühholoogia seaduspärasusi.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.6 Kliinilise psühholoogi erialane areng ja koostöö		
1) täiendab ja arendab pidevalt oma erialateadmisi ja -oskusi nii oma töö kitsama eripära kui ka eriala üldiste arengute lõikes;	1) Enesetäiendus on kajastatud vastavalt Kutse andmise korra nõuetele.	Dokumentaalne: hariduse analüüs või täiendkoolituse register
2) analüüsib oma tööd kriitiliselt ja täiendab end, nii et oleks tagatud jätkuv areng kõikide kliinilise psühholoogi kohustuslike kompetentside osas;	1) Enesetäiendus on mitmekülgne.	Dokumentaalne: hariduse analüüs või täiendkoolituse register
3) teeb koostööd arstide ja teiste spetsialistidega ning hoiab end kursis kutsetegevuse jaoks oluliste kõrvalerialade (nt psühhiaatria, neuroloogia, koolipsühholoogia) baastadmiste ja meetoditega	1) Kompetentsid on tõendatud juhul, kui vastav tegevus on taotleja töökohas olemas.	Dokumentaalne: erialane CV
4) osaleb kovisioonigruppides, kliinilistel konverentsidel, juhtumiaruteludes vms igapäevatöö üldistamise/ analüüsimise tegevustes;	1) Kovisioon, juhtumiarutelud, tööjuhendamises osalemine on kajastatud.	Dokumentaalne: hariduse analüüs või täiendkoolituse register
5) reflekteerib ja hindab enda erialast tegevust, peab oma erialase arengu registrit, selgitab enesearengu vajadused ning	1) Kompetentsid on tõendatud täiendkoolituse registri pidamise ja analüüsisiga.	Dokumentaalne: hariduse analüüs või täiendkoolituse register

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
kavandab tegevused enda arendamiseks, kasutades eneseanalüüsi vahendeid, töötulemuste analüüsi ja saadud hinnanguid.		
B.2.7 Lapse ja pereliikmete vajaduste määratlemine ja eesmärkide püstitamine		
1) määratleb lapse probleemid nii pere kui laiema süsteemi kontekstis, lähtudes lapselt, perelt, spetsialistidelt ja asjakohasest dokumentatsioonist saadud informatsioonist;	1) Lapse ja pere pöördumise põhjused, probleemid ja vajadused on kajastatud 2) Lapselt, perelt ja spetsialistidelt kogutud andmed on täiendatud infoga asjakohastest dokumentidest	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
2) analüüsib lapse probleeme, pereprotsesse ja nende dünaamikat lähtudes lapse arengust ja arenguteooriatest, psüühika- ja käitumishäirete kujunemise mehhanismidest ja riskiteguritest	1) Lapse areng ja tema probleemide kujunemine on välja toodud 2) Lapse probleemide kujunemine on esitatud ja analüüsitud süsteemselt, pereprotsessid ja muutused on kajastatud	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
3) püstitab koostöös pere või eestkostjaga eesmärgid, lähtudes lapse probleemidest, vajadustest ja tervislikust seisundist ning täpsustab nende saavutamiseks vajalikud vahendid.	1) Eesmärgid on välja toodud 2) Eesmärgid lähtuvad lapse probleemidest, vajadustest ja tervise seisundist ning on läbi räägitud tema pere või eestkostjaga 3) Eesmärkide saavutamiseks vajalikud vahendid on kajastatud, need on adekvaatsed ja kooskõlas eesmärkidega	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
B.2.8 Lapse kliinilis-psühholoogiline hindamine ja testimine		
1) kavandab ja viib läbi erinevates valdkondades (käitumine, emotsionaalne, sotsiaalne, üldine areng ja kognitiivsed võimed, isiksus) lapse kliinilise hindamise ja testimise lähtudes lapse arengutasemest ja kasvukeskkonnast ning kasutades sobivaid meetodeid	1) Hindamismeetodid on välja toodud 2) Hindamismeetodid on eelnevalt määratud valdkondade hindamiseks ja testimiseks adekvaatsed, usaldusväärsed ja tõendus põhised 3) Hindamismeetodid on kooskõlas lapse arengutaseme ja probleemidega	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
2) hindab probleemide kujunemist ja dünaamikat nii lapse kui keskkonna (nt pere, tugivõrgustik, kool) tasandil, lähtudes arenguteooriatest, psühhopatoloogia kujunemise mehhanismidest ja riskiteguritest ning kasutades sobivaid meetodeid	1) Hindamismeetodid on välja toodud 2) Hindamismeetodid on adekvaatsed ja usaldusväärsed.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
3) analüüsib ja interpreteerib hindamise tulemusi ja lapse probleeme, lähtudes lapse arengu seaduspärasustest ja psüühika- ja käitumishäirete klassifikatsioonist;	1) Hindamistulemused on välja toodud 2) Hindamistulemusi on analüüsitud ja interpreteeritud süsteemselt 3) Hindamistulemuste analüüsimisel ja tõlgendamisel on arvestatud lapse arengu seaduspärasuste ja psüühika-käitumishäirete klassifikatsiooni alustega	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
4) seostab hindamise tulemused erinevatest allikatest saadud informatsiooniga ja interpreteerib tulemusi laiemas kontekstis.	1) Hindamistulemuste seos erinevates allikatest saadud infoga on kajastatud 2) Hindamistulemused on seostatud lapse probleemidega, keskkonna tingimuste ja mõjudega ühtseks tervikuks	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
B.2.9 Tõenduspõhiste psühholoogiliste sekkumiste kavandamine ja läbiviimine lastel		
1) nõustab last ja tema tugivõrgustikku;	1) Nõustamismeetodid on kajastatud 2) Nõustamismeetodid on tõenduspõhised 3) Nõustamismeetodid sobivad lapse vanuse, arengu ja tugivõrgustiku võimalustega	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
2) kavandab ja rakendab sekkumisi nii lapse, vanema kui ka võrgustiku tasandil, tuginedes ühele tõenduspõhisele teraapiasuunale ning arvestades laste- ja noorukite psühhoterapia eripäradega;	1) Kavandatud sekkumised on kajastatud ja vastavad lapse vajadustele ja hindamise tulemustele 2) Sekkumise kava on selgelt ja konkreetselt erinevatel tasanditel (nt laps, vanemad, võrgustik) ära näidatud 3) Kasutatavad sekkumised on teaduspõhised	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
3) hindab tugisüsteemide ja pere toimetulekuressursse (nt sotsiaalseid, emotsionaalseid, kognitiivseid) sekkumiste planeerimisel ja teeb koostööd erinevate süsteemidega;	1) Tugisüsteemide ja pere toimetulek on kajastatud 2) Tugisüsteemide ja pere toimetulekuressursse on sekkumise planeerimisel arvesse võetud 3) Koostöö erinevate süsteemidega on ära näidatud	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
4) hindab sekkumise efektiivsust ja vajadusel korrigeerib sekkumisi.	1) Kajastatud on muutus lapse funktsioonides, probleemides ja seisundis võrreldes esialgse hindamisega 2) Sekkumise efektiivsus on välja toodud 3) Sekkumise tulemused on analüüsitud ja täpsustav sekkumise ja hindamise vajadus kajastatud	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst), praktikajuhendaja hinnang
B.2.10 Tõenduspõhine psühhoterapia		
1) hindab teraapia sobivust patsiendile, lähtudes patsiendi tervise seisundist ja tõenditest psühhoterapia efektiivsuse kohta;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus
2) määratleb ja kontseptualiseerib patsiendi probleemid, püstitab hüpoteesid häire avaldumist ja püsivast soodustavate mehhanismide ja tegurite kohta, lähtudes ühe tõenduspõhise psühhoterapiakoolkonna mudelist psühhopatoloogia ja häirete kohta;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus
3) püstitab teraapia eesmärgid ja kavandab teraapiaprogrammi, lähtudes patsiendi vajadustest ja tuginedes oma teraapiakoolkonna põhimõtetele teraapiaprotsessi ja -struktuuri kohta;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
4) viib läbi teraapia, lähtudes kavandatud teraapiaprogrammist ja kasutades oma teraapiakoolkonna meetodeid;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus
5) analüüsib teraapia tulemusi ja vajadusel korrigeerib plaani ning püstitatud hüpoteese, lähtudes teraapia efektiivsuse hindamise ja tagasilanguste prognoosimise põhimõtetest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus
5) Korraldab järelhindamise ja toetusseansid, lähtudes patsiendi tervisevajadustest ja kasutades oma teraapiakoolkonna meetodeid.	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud tunnustatud erialaühingu täieliku väljaõppe läbimisega.	Dokumentaalne: erialaühingu tunnistus
B.2.11 Psühholoogia-alaste eksperdiarvamuste andmine menetlusajades		
1) hindab menetlusa materjalides olevaid andmeid isiku seisundi ja toimetulekutaseme kohta, analüüsib materjali lähtuvalt psüühika toimimise üldistest seaduspärasusest leidmaks kognitiivse defitsiidi;	1) Meetodid on kooskõlas konkreetse juhtumi ja ekspertiisiülesandega 2) Meetodid rajanevad kliinilise psühholoogia usaldusväärsetele ja standardiseeritud meetoditele.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) kogub täiendavaid dokumenteeritud andmeid isiku psüühilise seisundi ja toimetulekutaseme kohta;	1) Meetodid on kooskõlas eksperdi õiguste ja kohustustega. 2) Meetodid rajanevad kliinilise psühholoogia usaldusväärsetele ja standardiseeritud meetoditele.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) kavandab ja teeb psühholoogilise uuringu, kasutades sobivaid meetodeid (nt vaatlus, intervjuu, testid jms);	1) Meetodid on kooskõlas eksperdi õiguste ja kohustustega. 2) Meetodid rajanevad kliinilise psühholoogia usaldusväärsetele ja standardiseeritud meetoditele.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) integreerib psühholoogilise uuringu tulemused muude isiku psüühilist seisundit ja toimetulekutaset kirjeldavate andmetega ja koostab ekspertiisiakti vastavalt õigusaktides sätestatule;	1) Ekspertiisiakt on koostatud kooskõlas seaduse nõuetega. 2) Ekspertiisiaktis esitatud väited on kooskõlas kliinilise psühholoogia teaduslikult tõendatud andmetega. 3) Ekspertiisiaktis on kasutatud korrektseid, täpse sisuga erialaseid mõisteid.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
5) annab ekspertiisiaktis erialase eksperdi arvamuse vastavalt ekspertiisiülesandele, lähtudes menetlusega seotud õigusaktidest ja ekspertarvamuse vormistamise põhimõtetest.	1) Ekspertiisiarvamus on teaduslikult põhjendatud järeldus eelnevatest uuringutest.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.12 Hälbiva käitumise juhtumite kliiniline analüüs		
1) hindab hälbiva käitumise juhtumi psühholoogilisi komponente kogumis, lähtudes psüühika toimimise üldistest seaduspärasusest	1) Kasutatud on kliinilise psühholoogia tõenduspõhiseid meetodeid. 2) Meetodite valik on kooskõlas käesoleva juhtumi septsiifkaga.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
ja kasutades ohtliku käitumise retsidiivsusrisi hindamise tõendus põhised meetodid;		
2) hindab kliendi psüühilist seisundit ja kognitiivsete funktsioonide taset, kasutades sobivaid meetodeid (nt vaatlus, intervjuu, testid jms);	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on adekvaatsed konkreetsele juhtumile 3) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud psühholoogiateadusele adekvaatsel moel.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) analüüsib kliendi käitumise ja tema psüühilise seisundi dünaamikat hinnatava juhtumi jooksul, kasutades sobivaid meetodeid (nt dokumentaalsete andmete analüüs, vaatlus, intervjuu, testid jms);	1) Hindamismeetodid on adekvaatsed konkreetsele juhtumile. 2) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud psühholoogiateadusele adekvaatsel moel.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) annab erialase hinnangu hälbiva käitumise retsidiivsusrisi ning riski juhtimisvõimaluste kohta.	1) Raport põhineb eelnevatel uuringutel. 2) Raport on vormistatud vastavalt valdkonna ametlikele nõuetele. 3) Raportis kasutatud terminloloogia on korrektne. 4) Raport on üldkeeleliselt korrektne.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.13 Tõendus põhise psühhokorreksiooni kavandamine ja tegemine		
1) hindab kliendi psüühilist seisundit ja aktuaalseid probleeme, lähtudes psüühika toimimise üldistest seaduspärasusest;	1) Meetodid on kooskõlas seaduses ettenähtuga ning kliendi spetsiifiliste probleemidega 2) Kasutatud on usaldusväärseid ja empiirilisel tõendatud meetodeid.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) analüüsib kliendi varasemaid delinkventse käitumise juhtumeid, kasutades sobivaid meetodeid;	1) Meetodid on adekvaatsed kliendi probleemidele ja seaduses ettenähtule.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) hindab kliendi muutumispotentsiaali, lähtudes analüüsi tulemustest;	1) Hindamistulemused on analüüsitud ja tõlgendatud psühholoogiateadusele adekvaatsel moel.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) kavandab ja viib läbi kliendi probleemile ja muutumispotentsiaalile vastava sekkumisprogrammi, kasutades tõendus põhiseid psühhokorrigeerivaid individuaalseid või grupiprogramme ning pidades kinni psühhokorrigeerivate programmide rakendamise õiguslikest raamidest.	1) Sekkumised on kavandatud vastavalt kliendi spetsiifilistele vajadustele. 2) Sekkumised on kooskõlas seaduse nõuetega.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.14 Neuropsühholoogilise hindamine		
1) hindab patsiendi üldseisundit ja väliselt avalduvaid toimetulekuraskusi, kognitiivse defitsiidi mustrit ning säilinud kognitiivseid funktsioone, lähtudes psüühika toimimise üldistest seaduspärasusest, närvisüsteemi	1) Hindamismeetodid on välja toodud. 2) Meetodid on adekvaatsed konkreetsele juhtumile. 3) Kasutatud on kliinilise psühholoogia tõendus põhiseid meetodeid.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
haiguste ja erinevate aju kahjustuste sümptomaatikast ning nende kulust;		
2) analüüsib andmeid patsiendi psüühilise seisundi ja kognitiivsete defitsiitide senise dünaamika kohta, kasutades tõenduspõhise kliinilise jälgimise meetodikaid;	1) Erinevatest allikatest kogutud info on analüüsitud ja korrastatud ühtsesse süsteemi. 2) Analüüs lähtub teaduspõhistest teadmistest aju ja käitumise seoste kohta.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) kavandab ja viib läbi neuropsühholoogilise uuringu, lähtudes patsiendi seisundist ning kasutades tõenduspõhise neuropsühholoogilise uurimise meetodikaid;	1) Kasutatud on neuropsühholoogia tõenduspõhiseid meetodeid. 2) Meetodite valik on kooskõlas haigusjuhtumi septsiiifikaga.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) annab hinnangu patsiendi kognitiivsete defitsiitide kogumi kohta, lähtudes uuringu tulemustest; hindab väliselt avalduva toimetulekuraskuse astet ning annab soovitusi kognitiivse defitsiidiga toimetuleku toetamiseks/soodustamiseks.	1) Hinnang rajaneb teaduspõhisel neuropsühholoogilisel käsitlusel. 2) Hinnangus kasutatud erialaterminoloogia on täpne. 3) Hinnang on sõnastatud üldkeeleliselt korrektselt.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.15 Tõenduspõhine neuropsühholoogiline sekkumine		
1) määratleb kognitiivsete funktsioonide taastamise optimaalse dünaamika, lähtudes hindamistulemustest ja neuroloogiliste haiguste ning ajukahjustuste järgsete seisundite sümptomaatika ja kulu üldistest seaduspärasustest;	1) Prognostilised hinnangud lähtuvad teaduslikult põhjendatud seisukohtadest. 2) Sekkumiste kavandamisel lähtutakse tõenduspõhistest meetoditest ja konkreetse haigusjuhtumi iseärasustest.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) kavandab ja viib läbi neuropsühholoogilised sekkumised, lähtudes patsiendi seisundist ja hindamistulemustest ning taastava neuropsühholoogia tõenduspõhisest meetodikast;	1) Sekkumiste kava on kirjeldatud selgelt ja konkretselt. 2) Sekkumised on adekvaatsed patsiendi tervisevajadustele ja tema toimetulekutasemele. 3) Kasutatud on tõenduspõhiseid meetodeid.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) hindab sekkumiste tulemusi, kasutades neuropsühholoogilise uurimise tõenduspõhiseid ja patsiendi kliinilise jälgimise meetodikaid;	1) Tulemuste hindamisel kasutab tõenduspõhiseid meetodeid.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) vajadusel korrigeerib edasiste sekkumiste plaani, lähtudes taastava neuropsühholoogia tõenduspõhisest meetodikast;	1) Algse sekkumisplaani muutused on korrektselt põhjendatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
5) hindab patsiendi elu- ja töökeskkonnast tulenevaid toetavaid ja/või pärssivaid tegureid ning vajadusel nõustab keskkonna	1) Elu- ja töökeskkonnast lähtuvaid ressursse ja takistusi on hinnatud komplekselt. 2) Hinnang on seostatud patsiendi objektiivse seisundi ja tema isiksuslike eesmärkidega.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
kohandamisel lähtudes erialateadmistest;		
6) kavandab hindamistulemustest lähtuva neuropsühholoogilise rehabilitatsiooni programmi, mis toetab patsiendi kohanemist neuroloogilisest haigusest tingitud muutustega ja parandab iseseisva toimetuleku võimet;	1) Programmis loetletud sekkumised on tõenduspõhised ja patsiendi seisundiga kooskõlas. 2) Programmi kestus ja intensiivsus on adkevaatne patsiendi seisundi ja tema koostöövõimega. 3) Programm on esitatud patsiendile arusaadaval viisil.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
7) töötab püsiva kognitiivse defitsiidiga patsiendi lähivõrgustikuga, teavitades ja juhendades võrgustiku liikmeid patsienti toetava olmelise keskkonna loomisel, suhtlemisel patsiendiga jt tegevustes, lähtudes hindamistulemustest ja erialateadmistest.	1) Patsiendi vajadusi on selgitatud lähivõrgustikule arusaadaval viisil. 2) Patsiendi lähivõrgustiku kaasamisel on lähtutud patsiendi vajadustest ja soovidest ning lähivõrgustiku tegelikust ressursist.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.16 Kliinilise psühholoogia erialameetodite arendamine		
1) seirab ja analüüsib oma patsientide vajadusi uute psühholoogiliste teenuste, mõõtmis- ja sekkumisvahendite järele, lähtudes patsientide tervise vajadustest;	1) Patsientide vajadused on kajastatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) kavandab ja töötab välja neile vajadustele vastavaid psühholoogilisi teenuseid, mõõtmis- ja sekkumisvahendeid ning kohandab olemasolevaid;	1) Meetod/meetodi modifikatsioon on kirjeldatud. 2) Meetodi kasutusvaldkond / patsientide erivajadustele vastavus on kajastatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) testib nende psühholoogiliste teenuste rakendatavust, mõõtmis- ja sekkumisvahendite psühhomeetrilisi omadusi	1) Meetodi testimine on kajastatud. 2) Kui on tegemist uue mõõtvahendiga, on selle psühhomeetrilised omadused esitatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) hindab nende psühholoogiliste teenuste, mõõtmis- ja sekkumisvahendite kasulikkust ja kliendisõbralikkust, lähtudes efektiivsushinnangutest ja patsientide rahulolust.	1) Meetodi kasulikkus ja kliendisõbraliikus on kajastatud. 2) Kui on tegemist uue sekkumismeetodiga, on selle efektiivsushinnangud esitatud.	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.17 Psühholoogiaalane koolitamine ja juhendamine		
1) peab psühholoogia ja/või kliinilise psühholoogia loenguid, korraldab seminare/töötubasid psühholoogidele ja teistele tervishoiuvaldkonna töötajatele, lähtudes (kliinilise) psühholoogia tõenduspõhistest teooriatest ja meetoditest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases koolitamises osalemisega (regulaarne õpetamine/juhendamine või ühekordsed esinemised/tööjuhendamised vms).	Dokumentaalne: erialane CV

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
2) jagab psühholoogiaalaseid teadmisi teiste erialade esindajatele ja avalikkusele;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases koolitamis osalemisega (regulaarne õpetamine või ühekordsed esinemised).	Dokumentaalne: erialane CV
3) juhendab üliõpilaste praktikat ja kutset taotleval psühholoogide tööd, lähtudes kliinilise psühholoogia õpetamise ja tööjuhendamise teoreetilistest mudelitest ja meetoditest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialase juhendamisega (regulaarne juhendamine või ühekordsed tööjuhendamised).	Dokumentaalne: erialane CV
4) superviseerib psühholoogide ja teiste vaimse tervise spetsialistide tööd;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialase superviseerimisega (regulaarne juhendamine või ühekordsed tööjuhendamised).	Dokumentaalne: erialane CV
5) töötab välja kliinilise psühholoogia alaseid õppe- või juhendamaterjale, lähtudes kaasaegse psühholoogiategaduse põhimõtetest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialaste õppematerjalide väljatöötamisega.	Dokumentaalne: erialane CV
6) peab loenguid, viib läbi seminare ja muud õppetööd ülikoolides ja teistes haridusasutustes	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases koolitamis osalemisega (regulaarne õpetamine/juhendamine või ühekordsed esinemised/tööjuhendamised vms).	Dokumentaalne: erialane CV
B.2.18 Kliinilise psühholoogia teadusuuringute tegemine		
1) planeerib ja organiseerib teadustegevust, kavandab, korraldab ja juhendab kliinilise psühholoogia teadusuuringusi, korraldab ja juhendab nooremate kolleegide uurimusi või osaleb uurimisprojektides;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases teadustegevuses osalemisega (regulaarne teadustöö, ühekordne projektis osalemine vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) analüüsib uurimuste tulemusi, kirjutab erialaseid teadusartikleid ja avaldab neid eelretsenseeritavates teadusajakirjades või koostab rakenduslikke materjale uute teadustulemuste praktikasse juurutamiseks;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialaste publikatsioonide autorlusega.	Dokumentaalne: erialane CV ja viited publikatsioonidele või nende koopiad.
3) toimetab ja retsenseerib erialaseid teadusväljaandeid, osaleb erialajakirjade toimetuskolleegiumide töös jms või osaleb aktiivselt teadus- ja/või erialakonverentsidel või muudel erialastel üritustel.	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialase toimetaja-, retsensendi jms. ülesannete täitmisega või erialakonverentsidel osalemise või erialaste ürituste korraldamisega.	Dokumentaalne: erialane CV ja näidiseid tehtud tööst.
B.2.19 Kliinilise psühholoogia erialase teenuse väljatöötamine ja kasutamine		
1) seirab ja hindab kliinilise psühholoogia situatsiooni Eestis, elanikkonna psüühilisi probleeme ja vajadusi teenuste järele, ühiskonna ja riigi tellimusi neile vajadustele vastavate teenuste pakkumiseks;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetod
2) seirab ja hindab enda kompetentside taset, lähtudes teenuse iseloomust;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) valib esitatud probleemide jaoks kohased strateegiad ja töötab välja vastava teenuse;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) pakub sekkumis-, ennetus- ja rehabilitatsiooniprogramme jms teenuseid, toob uued teenused klientide tähelepanu fookusesse	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
B.2.20 Prakside haldamine		
1) kavandab kliinilise psühholoogia teenuse osutamiseks vajaliku prakside, lähtudes elanikkonna tervisevajadustest ja ettevõtluse headest tavadest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
2) korraldab ja juhhib personali tööd, lähtudes organisatsiooni- ja juhtimispsühholoogia põhimõtetest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialase ettevõtluse juhtimisega (firma omanik, juht vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
3) korraldab prakside turundustegevust, arvestades psühholoogide kutse-eeskriitika põhimõtteid	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
4) planeerib ja haldab finantse, lähtudes ettevõtluse headest tavadest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
5) loob ja säilitab kvaliteedi tagamise süsteemi oma prakside kui terviku jaoks, lähtudes tervishoiuteenuse kvaliteedinõuetest;	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)
5) seirab klientide rahulolu ja kasutab seire tulemusi prakside arendamiseks.	Kompetentsipõhine tegevus on tõendatud erialases ettevõtluses osalemisega (firma omanik, kaastöötaja, FIE vms).	Dokumentaalne: erialane CV ja porfoolio (näidiseid tehtud tööst)

4. Hindamisülesanded

(1) Näidised tehtud tööst / portfoolio:

- a. juhtumianalüüs, milles taotleja analüüsib ühe oma patsiendi haiguslugu, omaenda tegevusi, nende tulemusi ja patsiendi reageeringuid, lähtudes kliinilise psühholoogi kutsestandardis ja hindamisstandardis kirjeldatud kompetentside tegevusnäitajatest ja hindamiskriteeriumidest;
- b. näidis tehtud isiksuseuuringust;
- c. näidis tehtud kognitiivsete funktsioonide uuringutest.

Juhtumi ja uuringunäidiste valimisel peab taotleja lähtuma järgmistest nõuetest:

- juhtum/uuring on mitte varasem kui 3 aastat alates taotluse esitamise tähtajast,
- juhtum/uuring peab olema valitud nii, et selle kaudu saab kirjeldada kõigi nõutud kompetentside tegevusnäitajaid,
- juhtum/uuring esitatakse riigikeeles.

(2) Suulise vestluse sisu ja struktuur

Etteantud küsimused hõlmavad psüühikahäirete teoreetilisi mudeleid, hindamis- ja sekkumismeetodeid erinevate häirete korral, tervise-, kliinilise- ja neuropsühholoogia üldteadmisi ning kliinilise psühholoogia metodoloogia, patsiendiga suhtlemise ja kutse-eeetika üldküsimusi. Hindamisküsimused saadetakse taotlejale koos teatega tema lubamise kohta hindamise teise etappi. Hindamine toimub pileтите alusel, igas piletis 3 küsimust. Vastustele järgneb kliinilise pühholoogia oluliste teemade ühisarutelu hindamiskomisjoni liikmete ja kahe taotleja osavõtul.

(3) Ühe patsiendi kohta uuringu- ja sekkumisplaani koostamine hindamiskomisjoni antud juhtumivinjeti põhjal

Juhtumi tõmbab taotleja kohapeal loosiga. Taotleja kontseptualiseerib selle psühholoogiliste teooriate alusel ning koostab selle kontseptsiooni põhjal uuringu- ja sekkumisplaani. Analüüsi kirjutab taotleja kohapeal pärast suulist vestlust. Kirjutamiseks on aega kuni 60 minutit.

Hindamise keeleks on eesti keel. Hindamise keel märgitakse ära hindamisprotokollis.

5. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvub hindaja:

- 1) 7. taseme kliinilise psühholoogi kutsestandardiga,
- 2) kompetentsipõhise hindamise mõistete ja põhimõtetega,
- 3) kutse andmise korraga,
- 4) taotleja esitatud kirjaliku juhtumianalüüsi ja uuringunäidistega,
- 5) hindamise üldise informatsiooniga,
- 6) hindamiskriteeriumitega,
- 7) hindamismeetodite ja hindamise korraldusega,
- 8) hindamisel kasutatavate dokumendivormidega.

Hindamise ajal hindaja:

- 1) jälgib kutse taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- 2) esitab vajadusel täiendavaid küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- 3) hindab taotlejat kõikide hindamiskriteeriumide järgi,
- 4) vormistab hindamistulemuse iga hindamiskriteeriumi kohta.

Hindamise järel vormistatakse hindamistulemus (vorm H6)

6. Vormid hindajale

Vorm H1. Dokumentide põhjal hinnatavad põhikvalifikatsiooni kompetentsid

Jrk	Taotleja nimi	Märke kompetentsi kriteeriumide täidetuse kohta							Suunata hindamise 2. etappi
		B.2.6	B.2.21	B.2.16	B.2.17	B.2.18	B.2.19	B.2.20	
1									
2									

Vorm H2. Dokumentide põhjal hinnatavad kliinilise lapsepsühholoogi kompetentsid

Jrk	Taotleja nimi	Märke kompetentsi kriteeriumide täidetuse kohta			Anda kl lapsePS lisakval.: jah/ei
		B.2.7	B.2.8	B.2.9	
1					
2					

Vorm H3. Dokumentide põhjal hinnatavad kliinilise kohtu- ja korrektsioonipsühholoogi kompetentsid

Jrk	Taotleja nimi	Märke kompetentsi kriteeriumide täidetuse kohta			Anda kl kohtuPS lisakval.: jah/ei
		B.2.11	B.2.12	B.2.13	
1					
2					

Vorm H4. Dokumentide põhjal hinnatavad neuropsühholoogi kompetentsid

Jrk	Taotleja nimi	Märke kompetentsi kriteeriumide täidetuse kohta		Anda neuroPS lisakval.: jah/ei
		B.2.14	B.2.15	
1				
2				

Vorm H5. Juhtumianalüüsi, uuringnäidiste ja suulise hindamise põhjal hinnatavad kompetentsid

Jrk	Taotleja nimi	Märke kompetentsi kriteeriumide täidetuse kohta					Otsus:
		B.2.1	B.2.2	B.2.3	B.2.4	B.2.5	
1							
2							

7. Vormid taotlejale

- (1) Kutse taotlemise avaldus koos erialase CV-ga - täidavad kõik taotlejad
- (2) Hariduse analüüs - täidavad ainult esmataotlejad

- (3) Juhendatud praktika kokkuvõte - täidavad ainult esmataotlejad
- (4) Tööjuhendaja hinnang - esitavad ainult esmataotlejad
- (5) Täienduskoolituse registreerimise vorm - täidavad ainult kutse uuendamise taotlejad
- (6) Eetika vanne - täidavad ainult esmataotlejad